

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.01.2020. - 22.01.2021.

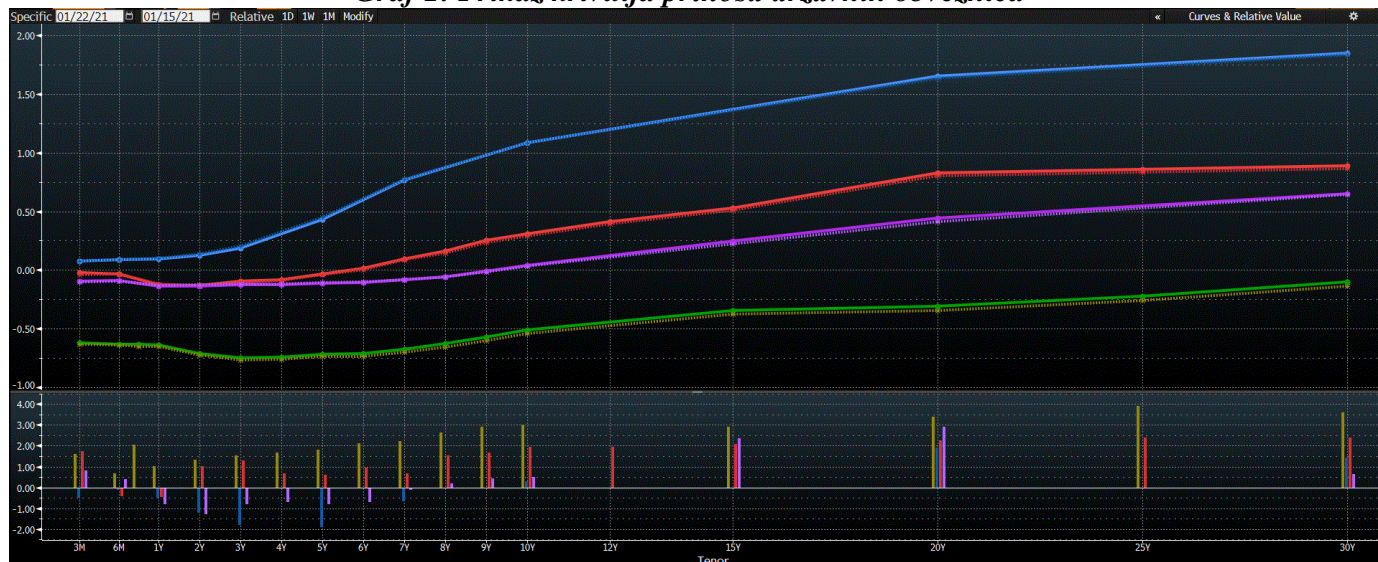
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.1.21.		22.1.21.		15.1.21.		22.1.21.		15.1.21.		22.1.21.		15.1.21.		22.1.21.	
2 godine	-0,72	-	-0,71	↗	0,13	-	0,12	↘	-0,13	-	-0,13	→	-0,11	-	-0,13	↘
5 godina	-0,73	-	-0,72	↗	0,45	-	0,43	↘	-0,04	-	-0,04	→	-0,11	-	-0,11	→
10 godina	-0,54	-	-0,51	↗	1,08	-	1,09	↗	0,29	-	0,31	↗	0,04	-	0,05	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	15.1.21.		22.1.21.	
3 mjeseca	-0,604	-	-0,555	↗
6 mjeseci	-0,641	-	-0,634	↗
1 godina	-0,637	-	-0,615	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.01.2021. godine (pune linije) i 15.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Protekle sedmice održana je sjednica UV ECB, na kojoj je u skladu s očekivanjima donesena odluka o zadržavanju aktuelne monetarne politike. Referentna kamatna stopa i dalje iznosi 0,0%, a program za borbu protiv pandemije (PEPP) je, takođe, nepromijenjen. Na pratećoj pres-konferenciji predsjednica Lagarde je izjavila da će se ovaj program nastaviti fleksibilno koristiti kako bi se osiguralo da finansijski uslovi ostanu veoma povoljni, odnosno da će kupovine zavisiti od tržišnih uslova širom spektra različitih aktiva koje čine ovaj program. Lagarde je izjavila da je ekonomija eurozone u IV kvartalu prošle godine zabilježila kontrakciju, iako su silazni rizici po buduće izgleda sada manje izraženi, kao i da početak vakcinacije, započete krajem decembra, dozvoljava veće povjerenje u odlučnost rješavanja zdravstvene krize. Dodala je da se ne mogu isključiti štetni događaji usljed lockdowna koji su

prisutni u regiji, kao i zbog činjenice da su uslužne djelatnosti regije bile veoma pogođene zbog pandemije, te da će biti potrebno vrijeme dok se ne postigne široko rasprostranjen imunitet. Finansiranje banaka za kreditiranje kompanija i stanovništva će i dalje biti podržano targetiranim operacijama refinansiranja ove institucije (TLTRO). ECB u ovoj godini očekuje rast GDP-a eurozone od 3,9%. Lagarde je izjavila i to da ECB „veoma pažljivo prati devizne kurseve“, jer je svjesna da isti imaju uticaj na cijene. Iz ECB je saopšteno da banke u eurozoni očekuju nastavak povećanja kreditnih standarda za kredite kompanijama u I kvartalu, ukazujući na i dalje prisutne neizvjesnosti u vezi sa daljim razvojem pandemije i uticaja na kreditni rizik dužnika. Prema posljednjem istraživanju Bloomberg-a obavljenom u protekloj sedmici ekonomija eurozone u 2020. godini je zabilježila kontrakciju od 7,3%, dok se za tekuću godinu očekuje rast od 4,3%, a za 2022. godinu rast od 3,9%.

U prošloj sedmici premijer Italije Conte je uspio da u oba doma Parlamenta osigura podršku, odnosno dobije povjerenje, što je donekle umanjilo mogućnost prijevremenih izbora u ovoj zemlji. Ipak, podrška Conte u Senatu je izglasana tijesnom većinom, pa tako nije osigurana apsolutna većina potrebna za odobrenje zakona koji se tiču budžeta. Prema nepotvrđenom izvoru iz italijanske vlade očekuje se da bi dug Italije u ovoj godini mogao da zabilježi novi postratni rekord od 158,5% GDP-a, što je više i od cilja postavljenog u septembru od 155,6%. Ove prognoze odražavaju uticaj ranije najavljenog stimulativnog paketa vrijednog 32 milijarde EUR, a koji bi mogao da dovede do rasta budžetskog deficita u ovoj godini na 8,8% GDP-a, što je, takođe, iznad ranije postavljenog cilja od 7%.

Pored dešavanja u Evropi, posebno sjednice UV ECB, tokom protekle sedmice inaguracija predsjednika Bidena se donekle odrazila na povećanje optimizma na finansijskim tržištima, što je dovelo do rasta prinosa obveznica u eurozoni. Ipak, na kraju sedmice vijesti o nastavku provođenja restriktivnih mjera, uvedenih zbog pandemije, su negativno uticale na raspoloženje investitora.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	DEC	-0,3%	-0,3%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	DEC	0,2%	0,2%	0,2%
3.	Stopa inflacije – Italija (final.)	DEC	-0,3%	-0,3%	-0,3%
4.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	DEC	-0,7%	-0,7%	-0,7%
5.	Stopa inflacije – Austrija	DEC	-	1,2%	1,3%
6.	ZEW indeks povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	JAN	59,4	61,8	55,0
7.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	NOV	-	6,77	7,58
8.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	NOV	-	5,3%	1,2%
9.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	NOV	-	-4,6%	-2,0%
10.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	JAN	47,6	47,5	49,1
11.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	NOV	-	-1,3%	-1,9%
12.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	NOV	-	24,6	25,6
13.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JAN	-15,0	-15,5	-13,8
14.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	DEC	-	3,9%	4,0%

SAD

Janet Yellen, koju je novoizabrani predsjednik Biden nominovao za poziciju ministrice finansija, je pozvala zakonodavce da „djeluju veliko“ u narednom paketu fiskalne podrške, dodajući da će koristiti ovog programa nadmašiti troškove visokog duga. Yellen je istakla da će njen zadatak na ovoj poziciji biti da pomogne Amerikancima da izdrže posljednje mjesece udara pandemije, kao i da se obnovi ekonomija SAD „tako da se stvara više prosperiteta za većinu građana i da se osigura da radna snaga SAD bude konkurentna na stalno rastućem globalnom konkurentskom tržištu“. Yellen je takođe izjavila da će raditi sa zakonodavcima na seriji brzih povećanja poreza za korporacije i bogate Amerikance, uporedo sa naporima nove Bidenove administracije da se odobri povećanje infrastrukturne potrošnje i jačanje mreže socijalne sigurnosti. Takođe, je navela da će ova administracija kao prioritete postaviti domaće investicije u radnu snagu i infrastrukturu prije nego što započne bilo kakve nove slobodne trgovinske sporazume. Istovremeno, Pelosi je izjavila da će donji dom Kongresa biti u potpunosti spreman da do 1. februara usvoji Bidenov prijedlog pomoći u vrijednosti 1,9 biliona USD.

Demokrate u Kongresu žele sporazum o paketu pomoći vrijednom 1,9 biliona USD prije razmatranja opoziva (eng. impeachment trial) prethodnog predsjednika SAD Tumpa, koji počinje u sedmici od 8. februara. S druge strane, određeni broj republikanaca je odbacio elemente ovog plana kritikujući da vodi pretjeranoj potrošnji, te da uključuje odredbe poput povećanja minimalne plate.

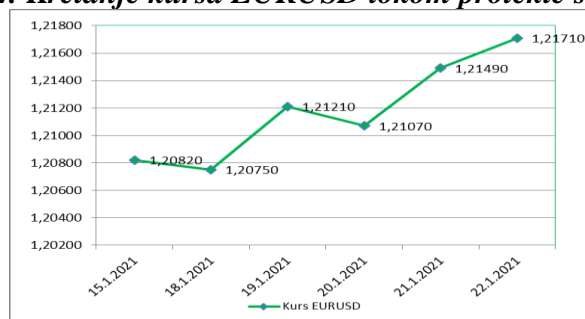
Sastanak FOMC-a će se održati 27. januara. Ekonomisti očekuju da se neće prezentovati nove ekonomske prognoze, te da neće biti izmjena u smjernicama monetarne politike ili u sumi programa kvantitativnih olakšica.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	15.jan	-	-1,9%	16,7%
2.	Indeks započelih kuća (M/M)	DEC	0,8%	5,8%	3,1%
3.	Poslovni optimizam Fed iz Filadelfije	JAN	11,8	26,5	9,1
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16.jan	935.000	900.000	926.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	09.jan	5.300.000	5.054.000	5.181.000
6.	PMI prerađivački sektor P	JAN	56,5	59,1	57,1
7.	PMI uslužni sektor P	JAN	53,4	57,5	54,8
8.	PMI kompozitni indeks P	JAN	-	58,0	55,3
9.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	DEC	-1,9%	0,7%	-2,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2082 na nivo od 1,2170.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Član Parlamenta Zahawi, koji je ujedno zadužen i za pitanje vakcinacije u Velikoj Britaniji, je izjavio da bi postepeno ublažavanje restrikcija moglo početi u prvoj ili drugoj sedmici marta, te istakao da je potrebno dvije do tri sedmice nakon sredine februara kako bi se vakcinisale najranjivije grupe i postigao efekat. Ministar zdravlja Hancock je istakao da Velika Britanija trenutno vakciniše dva puta više građana dnevno u odnosu na ostale zemlje Evrope.

Više od 20 kamiona za prevoz robe i tereta je parkirano u blizini Parlamenta Velike Britanije i rezidencije premijera Johnsona sa ciljem protesta protiv birokratije koja je uvedena u post Brexit periodu, a koja ograničava izvoz u EU. Ministar za biznis, energiju i industrijsku strategiju Kwarteng je potvrdio da će njegovo ministarstvo revidirati na koji način bi se EU zaštita prava iz oblasti rada mogla primjeniti nakon Brexita, istovremeno insistirajući da ona neće biti ublažena. Potvrdio je da će Vlada početi sa post Brexit revidiranjem Zakona o radu, ali da to u svakom slučaju neće voditi redukciji prava po osnovu rada.

Premijer Johnson planira da bude domaćin samita proširene grupe G7 u junu. Johnson je pozvao Južnu Koreju, Indiju i Australiju kao goste na sastanak u ovoj godini, s obzirom na to da pokušava da uspostavi takozvanu koaliciju D10 kako bi se suprotstavio Kini i ostalim autoritativnim državama. Johnson namjerava zagovarati globalne akcije i demokratske vrijednosti, te predstaviti Veliku Britaniju kao snažnu nakon napuštanja EU.

BoE želi da zna kako će finansijski sistem izdržati recesiju sa duplim dnom koja se može desiti pod uticajima Covid19. BoE će u stres testovima za 2021. godinu ispitati efekte moguće kontrakcije od 37% u periodu između 2020. do 2022. godine. Takođe, ispitaće se uticaj smanjenih putovanja, globalnog protekcionizma, mogućnosti da se u budućnosti više radi od kuće, te pojačane online kupovine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	JAN	-	3,3%	6,6%
2.	Inflacija (G/G)	DEC	0,5%	0,6%	0,3%
3.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	DEC	0,5%	0,2%	-0,3%
4.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	DEC	-0,6%	-0,4%	-0,6%
5.	GfK povjerenje potrošača	JAN	-30	-28	-26
6.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	DEC	31,4	33,4	25,4
7.	Maloprodaja (G/G)	DEC	4,0%	2,9%	2,1%
8.	PMI prerađivački sektor P	JAN	53,6	52,9	57,5
9.	PMI uslužni sektor P	JAN	45,0	38,8	49,4
10.	PMI kompozitni indeks P	JAN	45,5	40,6	50,4

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,88899 na nivo od 0,88982, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3590 na nivo od 1,3686.

JAPAN

Tokom protekle sedmice je objavljeno da će BoJ diskutovati o načinima smanjenja kontraverznog programa masivnog otkupa ETF-ova, bez podsticanja tržišnih špekulacija da se u potpunosti povuče ultraekspanzivna monetarna politika. Program će biti revidiran u martu, uglavnom zbog zabrinutosti kreatora monetarne politike da se pretjerano povećava vrijednost ETF-ova u bilansima BoJ koji iznosi oko 35 biliona JPY, a čini oko 80% tržišta ETF-a u Japanu. Analitičari su smatrali da bi ekonomija Japana mogla biti u zastoju zbog ograničenja izazvanih pandemijom, te bi BoJ mogla tragati za efektivnijim načinima u postupcima dostizanja inflacije od 2%, nakon što je širenje pandemije uticalo na to da BoJ duže zadrži postojeće stimulatívne mjere. Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Istovremeno, BoJ je smanjila prognoze ekonomskog rasta za fiskalnu godinu koja završava u martu na -5,6% sa ranijih -5,5%, te saopštila da očekuje ekstremno visok nivo neizvjesnosti oko uticaja Covid19 na ekonomiju, ali je, ipak, dodala da bi ekonomija vjerovatno trebalo da prati trend poboljšanja, pa tako očekuje snažniji ekonomski rast u fiskalnoj 2021. godini. Sada se očekuje rast GDP-a od 3,9% u poređenju sa ranijim prognozama od 3,6%. Ukoliko BoJ dozvoli da prinosi na desetogodišnje obveznice fluktuiraju u širem rasponu od sadašnjih 20 baznih poena, ispod i iznad nule, dugoročne obveznice bi bile izložene riziku, ukoliko BoJ odluči da smanji program kvantitativnih olakšica.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Industrijska proizvodnja(G/G) F	NOV	-	-3,9%	-3,4%
2.	Iskorištenost kapaciteta(M/M)	NOV	-	-2,9%	6,0%
3.	Prodaja u prodavnica(G/G)	DEC	-	-4,0%	-2,2%
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	DEC	930,5	751,0	366,1
5.	Izvoz (G/G)	DEC	2,4%	2,0%	-4,2%
6.	Uvoz(G/G)	DEC	-13,9%	-11,6%	-11,1%
7.	Porudžbine mašinskih alata(G/G) F	DEC	-	9,9%	8,7%
8.	Inflacija (G/G)	DEC	-1,3%	-1,2%	-0,9%
9.	PMI prerađivački sektor P	JAN	-	49,7	50,0
10.	PMI uslužni sektor P	JAN	-	45,7	47,7
11.	PMI kompozitni indeks P	JAN	-	46,7	48,5

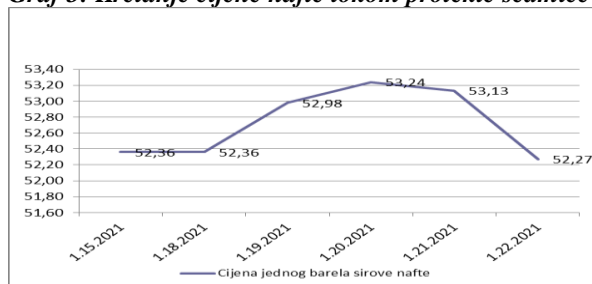
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 125,56 na nivo od 126,33. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 103,85, na nivo od 103,78.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,36 USD (43,34 EUR). Finansijsko tržište nafte u SAD je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika, te je prvi radni dan bio utorak. Narednog dana cijena nafte je imala tendenciju rasta na berzama u SAD uoči inauguracije predsjednika Bidena, kao i pod uticajem optimizma o pitanju dodatnih olakšica koje bi eventualno mogle povećati ekonomski rast. Investitori su, takođe, procijenjivali vijesti o očekivanom smanjenju tražnje nafte, koje je objavila IEA, a koja očekuje da bi se tražnja mogla smanjiti za 600.000 barela dnevno u tekućem kvartalu. Ipak, analitičari smatraju da će smanjenje obima ponude od strane OPEC+ pomoći da se zalihe nafte smanje za 100 miliona barela, održavajući tržište na putu snažnog oporavka u drugoj polovini godine. Sredinom sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi rast koji je podržan očekivanjima da bi nova administracija u SAD mogla da odobri masivne stimulanse koji bi mogli da povećaju potražnju, kao i smanjenim nivoima proizvodnje nafte od strane OPEC-a, te očekivanjima pada zaliha ovog energenta u SAD. Ipak, već narednog dana došlo je do blagog smanjenja cijene ovog energenta nakon što je objavljena informacija da su zalihe nafte u SAD u prošloj sedmici neočekivano povećane za 2,6 miliona barela, dok je bilo očekivano da bi iste mogle da budu smanjene za 1,2 miliona barela. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila da bilježi pad pod uticajem zabrinutosti da će nove restrikcije zbog pandemije smanjiti tražnju za naftom od strane najvećih uvoznika.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,27 USD (42,95 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 0,17%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.828,45 USD (1.513,37 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je uglavnom imala tendenciju rasta. Početak sedmice obilježen je prilično volatilnim kretanjem, jer je na kraju azijskog trgovanja cijena zlata smanjena na oko 1.804 USD za jednu finu uncu da bi se tokom dana povećala i preko 1.841 USD po unci. Investitori procijenjuju izgleda za USD i vremenski period uvođenja stimulatvinih mjera u SAD, te su stoga početkom sedmice bili u iščekivanju izlaganja Yellen, koja je nominovana za poziciju ministra finansija SAD. Cijena zlata je tokom trgovanja u srijedu bilježila rast pod uticajem inauguracije novog predsjednika SAD Bidena, te nakon nominacije Yellen na poziciju ministra finansija, što je zajedno pojačalo očekivanja uvođenja novog stimulatvinih paketa u SAD. Narednog dana cijena ovog plemenitog metala nije bilježila značajne promjene, jer su investitori procijenjivali da li bi moglo doći do slabljenja USD nakon što nova administracija u SAD uvede legislative za podršku ekonomiji, odnosno usvoji dodatne mjere.

Cijena zlata je u petak imala tendenciju pada s obzirom na to da su investitori u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a koji se održava 27. januara, te ne poduzimaju značajnije akcije. Na cijenu zlata i dalje značajan uticaj imaju očekivanja konačnog ishoda fiskalnog plana u SAD. Pojedini investitori smatraju da bi cijena mogla biti smanjena u kratkom roku pod uticajem usvajanja stimulansa od strane nove administracije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.855,61 USD (1.524,62 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,17%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

